

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pletz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybeeskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 167. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „

— Egyes szám ára 2 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szerda, július 24.

A termés

Nagybeeskerek, július 24.

Nem úgy van mint régen volt: Most már nem az idő teszi a gazdát. Tessék csak megnézni, egyazon határban láttunk elég jó termést és igen gyöngét — nem messze egymástól és nem is különböző talajon. A jó termés többnyire a nagy tábla vetéseken volt, a rossz azokon a keskeny kis csikokon, melyek közt egy-egy barázda jelzi csak, hogy léptenyomon más és más gazda földjén járunk. Sok határban a nagy birtok megadott 8—9 mázsás termést s ugyanott a kis birtok alig títotte meg a 3—4 mázsát, következésképpen az országos átlag alig éri el a 6 mázsát, pedig a mostoha viszonyok dacára is jóval magasabb lehetne.

Honnét ez a nagy különbség? Egyforma idő járt erre is, arra is, mégis oly elütő az eredmény. Bizonyult, hogy nem egészen az idő a gazda.

Általánosságban akarunk e kérdéshez szólni, a mit országszerte tapasztalni lehetett. Az általános eredménytől van eltérés, van kivétel le is, föl is.

Az idén nem volt oly rossz az időjárás, ami némely évben az elemi csapás erejével pusztítja a vetést és a mivel hasztalan áll szembe a gazda minden törekvése, értelme és gondossága. Oly jó időjárás se volt, ami viszont helyrehozza a gazda figyelmetlenségét és apróbb mulasztásait. Ősszel száraz volt a föld, soká hevert a mag, későn kelt, gyengén bokrosodott. Sokat pótolta a tél gazdag csapadéka. Tavasszal ismét későn nyílt az idő, a növényzet fejlődése hátramaradt; a tavaszi esőket tartós szárazság követte és legtöbb helyen jó későn jött meg a kalásznevelő eső és — a hol még lehetett — javított a termésen.

Az ilyen időjárás teszi próbára a gazda szakértelmét és gondosságát. Ha rövid is az ősz, a jó vetőmagban annyi táplálékot

talál a kis csira, hogy eléggé megerősödvé nézhet a tél elé. Ha a talaj jó mélyen és porhanyón van megmunkálva, az első tavaszi esőkre oly mélyen leereszti finom gyökérszárait, hogy az altalaj nedvességéből táplálhatja a növény zöld részeit és a későbbi szárazságnak jobban ellentáll. Ha jó termő erőben van a talaj, a növény életműködése elég élénk arra, hogy a fejlődésnek összes feladatait jól teljesítse még akkor is, ha a vegetáció időszakát a mostoha időjárás szűkebbre szabta is. Azért említjük most ezeket, mert még mindnyájunknak élénk emlékezetében van, milyenek láttuk a vetést a nagy és a kis birtokon; és mert most kell, a tapasztaltakból okulva, a jövő termést előkészíteni.

Látjuk, hogy sok táblán még csomókban fekszik a termés és a kepek közt már feketélik a sürtű, apró barázda. Aratás után első dolog a tarlóbuktatás, sekélyen leszántani, hogy a föld meg ne kergesedjék, a szanaszét heverő gyommagvak pedig kikeljenek, hogy őszre fordulva, jó mélyen leszántsassuk.

Különös, de a legtöbb vidéken azt tapasztaljuk, hogy csak az urasági földeken iparkodnak a tarlószántással, a kisgazdák földjét egész erdeje ellepi a vadmuhanak és egyéb gaznak, kórónak.

Közeleg az őszi vetés ideje, munkáljuk meg számára jól a földet, minden fáradságot meghálál a termés.

A jó mivélés hatása különösen feltűnt az idén a cukorgyárak környékén. A hol t. i. a nép rászokott a répatermelésre, ott a földek — nagy birtokon és kicsin egyaránt — évek óta jó mivélésben és trágyázásban részesülnek. Az így ápolt és gaztól folyton tisztán tartott földeken az idén a szép zöld, sürtű vetés dacolt a szárazsággal, dus kalászokat hajtott és kövér magval fizetett.

Vetőmagot csak jól használjunk. A földművelésügyi miniszter minden ősszel közhírré teszi, hogy az állami birtokok terméséből folyó napi áron ad a gazdák-

nak — főleg kisbirtokosoknak — vetőmagot. Csak egy kis fáradságba kerül, hogy írjunk érte; költséget ugyyszólván nem okoz, hisz a napi áron a magunk termését is eladhatjuk és így módon kitűnő vetőmaggal cserélhetjük ki a magunkét.

A gazdasági egyesületek is közvetítenek tagjaik részére jó vetőmagot, de ha meggondoljuk, hogy a négy kalászos terménynemből őszi vetőmagszükségletünk 7 és fél millió, a tavaszi 3 millió méter-mázsá; és hogy szántóföldterületünknek mintegy felérészt birják a kisbirtokosok, a hol oly kiáltó szükség a javítás: beláthatjuk, mily sok még ezen az egy téren is a tennivaló és mily tágas tér áll előttünk a gazdálkodás fejlesztésében.

Erre irányul évek óta céltudatos munkával a földművelésügyi miniszter tevékenysége, mikor a kisgazdák számára több és több földműves-iskolákról, téli oktatásról gondoskodik, tanúságos könyveket, jó vetőmagot oszt ki közöttük szemléltető okulásukra és biztatól tanulmányi kirándulásokat rendez számukra és majd minden vármegyében népies mintagazdaságokat állít föl. E sokoldalú, tervszerű munkásság megtermi a gyümölcsöt, de a gazdaközönségnek is rajta kell lenni, hogy azt a maga javára fordítsa és kihasználja.

SZ.

A jegyzői szigorló-bizottságok szervezése.

Bár nem mindenben osztjuk a szerző alábbi fejtegetéseit, a cikket, miután egy figyelemreméltó új eszmét vet fel, egész terjedelmében közöljük.

Fenközt szellemű kormányelnökünk bokros alkotásai keretében kétségen kívül kiváló helyet foglal el az ujonnan szervezett közig. tanfolyamok útvös intézménye.

Osztatlan a hazai sajtó, nemkülönben az egyes szaktekintélyek véleménye, hogy a közig. tanfolyamok hivatják a modern közigazgatás összpontosuló lelkét — értem a községi jegyzőt — a különböző szaktudományok oly színvona-

A „TORONTÁL“ tárcája.

A Pista idealja.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

Van nekem egy kedves jó barátom, Pista. Nem írom le, hogy milyen Képzelnék külsőleg egy mai divatu ruhába szorított, burkalapos fiatalember, belsőleg pedig egy középkori lovagot s készen van a Pista fotografiája. Jó fiu, de van egy véghetetlen nagy hibája. Olyan őszinte, hogy szinte az ügyetlenségig. Így aztán semmi dolgával sem mehet előre, mert mindig kibeszéli terveit s így aztán mindig bevágja a saját utjait.

De egy nap azzal lepott meg az én barátom, hogy ezentul nem lesz őszinte, vagy legalább is most egy olyan dologhoz fog, a mit nem fog elbeszélni senkinek.

— Meglásd, Béla, hogy megállok. Majd csak az eredménynyel leplek meg.

— Hát nekem se mondd meg?

— Nem.

— No ez nem szép tőled, Pista.

— Sajnálak.

Én pedig azt sajnálom, hogy előttd csak annyit ér a te barátod, Rákai Béla — s büszkén ott hagytam.

Amde Pistát az ő finom, érzékeny lelkiismerete nem hagyta nyugodni, még aznap eljött hozzám s kiengesztelt, elmondva tervét. Sőt még azt is megengedte, hogy detektiv módjára sarkába legyek terve kivitelénél.

S miután jól sikerült a terv, most boldogan beszéli mindenkinek, hogy ő hogy járt.

Elbeszéltem én is.

Miután Pistának eddigi egész élete csalódsból állott annál a jóságánál fogva, hogy az emberekhez, mint feltétlen jókhoz oly bizalommal közeledett, megengedhető volt, hogy egyszer ő is önző legyen és alattomos, hogy ő is valamit elérhessen az életben.

Eiment a „Budapesti Hirlaphoz“ s annak a kiadóhivatali részén levő apróhirdetési szobában lelt, a kisasszonytól egy szeletke papirt kért s a következő apróhirdetést írta: „Negyedéves joghallgató szeretne megismerkedni oly nemeslelkű leánynyal, ki őt tanulmányai befejezéséhez pár száz koronával segítené. Levelek „Nemeslelkű“ jellegével kéretnek a kiadóba“.

Reszkető kezekkel nyujtotta át a papirlapot, elhullatva olvasta le a hirdetési díjat s örökkévalóság volt már az a pár perc, míg a kisasszony beiktatta s a nyugtát kiállította. Majd kiégett a két szemé, pedig csupa érdekemberek voltak körülötte. Ő, az idealizmus apostola érdek-házasságot hirdet! Megtörülte a homlokát s kitámolygott az utcára.

En vártam. Nem lévén dolgom benn, nem akartam potylopot olvasni, mint facár iparos legények.

Ott aztán karonfogtam Pistát s elmentünk egy közeli kávéháza.

En a Pesti Hirlapot vettem kezembe, Pista a Budapesti Hirlap után szaglászott.

A kasszirnőnél volt az, épen apróhirdetésekre vadászott.

— No nézd, mondotta Pista sértődötten, ilyenek foglaloznak apróhirdetésekkel.

— Hát persze! hisz azt tudhattad volna magadtól is — boszantottam szegényt. De hogy erős volt a véleményem, megcsináltam s vizsgálni kezdtem. Az a kasszirnő bizonyosan jobb állást, fényesebb trónt, előkelőbb testőröket, trónállókát keres. A te hirdetésedet pedig elfogják olvasni isten háta mögött lakó falusi kisasszonyok s még komteszek is, barátom. Hidd el, nagyon sok előkelő és művelt nő köt házasságot ilyen uton. Mert a szerény nő, ki nem szeret a világ előtt feszíteni, így köt ismeret-séget.

S nemcsak falusiak. Még itt a fővárosban is nagyon sok van, kinek a kifent, kikent aszfalt betyárok nem imponálnak, hanem egy közvetlen becsületességű pár sorra megdobbán a szívük, megérzik, hogy az, ki ott megszólalt, szívökbe szól.

Pista izgatottan várta a másnapot. Benne volt már a reggeli lapban a hirdetése. Olvassák már az egész Budapestben!

Aznap és másnap nem volt semmi a kiadóban, harmadnap felmutatott nyugtájára egy levelet adtak át neki.

Az volt benne: „Tisztelt uram! „Nemeslelkű“ című b. hirdetése bizalmamat megnyerte, hitelt adok annak, mert úgy érzem, hogy azt kell adjak. Ennek folytán arra kérem, hogy egy legközelebbi napon tegye házunknál látogatását“. Aláírva: „Körösi Kóvér István, Erzsébet-körút 7768., I. emelet, ajtó 7.“

Most lett csak igazán izgatott szegény Pista!

lára emelni, mely őt képesítendő sokoldalú, felelősségterhes feladatát, a lehető legeredményesebb sikerrel megoldani.

A közelmúlt országsszerte megejtett jegyzői szigorlatok messzeható jelentőségének benyomása alatt elmélkedvén, megérett bennem ama elvitázhatatlan meggyőződés, hogy a jegyzőképessé csakugyan helyesebb irányba terelni nem lehetett volna, mint a hogy azt a jelenlegi közig. tanfolyamok célozzák, t. i. hogy a közigazgatás különböző ágazatának egy-egy kiváló szakember ismeresse a „Mindenessel“, a községi jegyzővel, mindazon mozzanatok, a melyekre komplikált hivatása sikeres betöltésénél szüksége van.

Es hogy az egyes tanfolyamok előadói kara ferasztó kötelezettségének elég szigorú lelkiismeretességgel felelt meg, legfényesebben igazolja a bukott, illetve a visszavetett jelöltek jelentékeny százaléka általában. — Büszke megnyugvással tapasztaltam azonban, hogy e tekintetben éppen Nagybecskerekén — ahol a közig. tanfolyamok eszméje ugyszólván napvilágot látott — a derék előadói kar, a kellő szigorúság szempontjából, osztatlan elismerést érdemel, mivel az országban alig volt tanfolyam, a melyben a bukottak nagy százaléka a nagybecskerekiét megközelíti! Tántorithatlanul hiszem pedig, hogy ezen feltűnő ténykörülmény korántsem a tanfolyamot meglátogató hallgatók lanyha szorgalmán, de igenis az előadói kar, illetve a szigorló-bizottság lelkiismeretes szigorúságán keresendő.

De, a mint kerek e földön teljes tökéletesség nem létezik, ugy a közig. tanfolyamok intézménye is valamiben sántikál, mely árnyoldal szerintem éppen a jegyzői szigorló bizottságok téves szervezésében lelhető fel.

Es pedig: köztudomású tény, hogy hazánk összes tanintézeiteiben, az elemi iskolától kezdve, egészen fel az egyetemig, az osztályozási és képesítési jog az illetékes hatóság által kiküldött hivatalos közeg felügyelete alatt, az illető tanintézet előadói személyzetét illeti meg. Csakis a közig. tanfolyam előadói kara nincsen feljogosítva saját fáradságának eredményét önállóan mérlegelni és megállapítani! A jelenlegi jegyzői szigorló-bizottságok tudvalevőleg nagyjából részben oly kültagokból alakítottak, a kik a vizgázó jelölt szorgalmát, képességét stb. abszolúte nem ismerhetik, de többségben lévén, véleményükkel azért mégis a jelölt tudása fölött dominálnak.

Tekintetében annak, hogy az egyes szigorló vizsgájára legfeljebb csak egy rövidke óra esik, felosztva 5-6 vizgázó bizottsági tagra, a mely végzetes percekből sokszor a jelölt egész jövője, boldogsága vagy balsorsa függ, nagyon

könnyen magyarázható azon sajnálatos anomália, mely hazánk valamely jegyzőszigorlati vizsgálatán megesett ugy, hogy egy igen kiváló hallgató — a ki mellesleg említve a közig. jegyzői szaktanfolyamot már két ízben „kittintetéssel“ végezte — a legutolsó végzetes órájában egynehány percig elfogult volt, minek folytán az őt közelebről nem ismerő, de többségben levő kültagok a dusan megérdemelt „kittintetés“ helyett egész „egyszerű“ minősítéssel bocsájtották át az élet viharos tengerére.

Nem habozom egy percig sem konstatálni, hogy az előadói kar, a kinek bőségesen alkalma volt az illető jelölt kimagasló tehetségét és ernyedetlen szorgalmát két teljes éven keresztül kellően megfigyelni, ha saját önálló meggyőződése mérvadó, az utolsó percekben elfogult ifjú minősítése tárgyában egész más véleményben lett volna, mint a vegyes vizgázó bizottság többsége! Ugy hiszem, ily eseményekkel szemben fölösleges minden további fejtegetés, mivel az egész éven át tüzetesen foglalkozó előadó határozottan illetékesebb megbírálni ki milyen minősítést érdemel, mintsem a személyesen alig 10 percig foglalkozó, tökéletesen tájékozatlan, effeminált szigorló bizottsági kültag.

Ha még hozzáteszem, hogy ilyenmü sérelmek többé-kevésbé az ország többi részein sem voltak kikerülhetők a közig. vizsgálatok végórájában s ha továbbá felemlitem, hogy a szervezés mellett nagyon sűrűn megeshetik, hogy a legbuzgóbb és legtehetségesebb jegyzőjelöltek esetleges elfoglaltságában 10 perc alatt a sok évi ferasztó iparkodása halomra dülhet, erősen hiszem, hogy a mérvadó körök, a közig. bizottságok szervezésének ez árnyoldala elől nem zárkozhatnak el. A bölcsen kormányozó s éles körültekintéssel bíró közig. tanfolyamok alkotója tehát a jelzett sérelmet a jövőben megszüntetni elmulaszthatlan kötelességének fogja tekinteni. Adja Isten, hogy ugy legyen!

Egy érdeklődő megfigyelő.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanazok napokon este 1/8-tól 8-ig urak részére is. A kádifürdő egész nap este 7^{1/2} óráig nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— **Gazdasági tudósító.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter Gyertyánffy László gyérikost, Torontálvármegye módosítási árszára nézve a gazdasági tudósítói tisztséggel bizta meg.

— **Rendkívüli városi közgyűlés.** Hétfőn, f. hó 29-én, d. u. 3 órakor rendkívüli városi közgyűlés lesz, melynek tárgysorozatába a többek

közt fel vannak véve a Nagybecskerekén létesítendő cukorgyár anyagi támogatása iránt beadott indítvány, továbbá a vallás- és közoktatásügyi miniszter leirata a létesítendő negyedik óvoda iránt; ezzel kapcsolatosan a tanács javaslata az óvodának kiszemelt Boldogasszony-utcai Krumenacker féle háznak 11.000 korona vételáron való megvásárlása tárgyában. Az iskolaszék előterjesztése két új párhuzamos osztály felállítására iránt szintén ezen a közgyűlésen kerül döntés alá. A közgyűlés tárgysorozatát most állítják egybe.

— **Fényes esküvő.** Vasárnap délelőtt ment végbe Aradon Purgly Magda urhölgynek egybekelése Horthy Miklós sorhajó hadnagygyal. A diszes násznép soraiban ott volt Urbán Iván aradmegyei főispán, aki a házban végbe ment polgári kötés után remek beszédet intézett az ifjú párhoz.

— **Orvosok gyűlése.** A torontálvármegyei orvosok nyugdíj-egyesülete f. hó 27-én, azaz szombaton d. e. 10 órakor a vármegyei házában tartta rendes évi közgyűlését. A csendben, serényen működő egylet tagjainak száma folyton növekszik és ennek megfelelőleg alaptökéje is gyarapodik.

— **Anna-bál.** A „Béasszentgyörgyi park-egylet“ f. hó 27-én a községi parkban zártkörű Anna-táncestélyt rendez. Belépti-díj személyenként 80 fill., csatládjegy 2 kor. Kezdeté este 8 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a „társaskör“ ben tartatik meg.

— **Az osztrák-magyar bank új fiókintézet.** Az osztrák-magyar bank Pancsován új fiókintézetet létesít, mely működését az őszszel, illetőleg akkor kezdi meg, a mikor a fiókintézet céljaira készülő épület építését befejezik.

— **A községi iskola fejlődéséhez.** Vettük az alábbi sorokat: Tekintetes Szerkesztő ur! A becses szerkesztése alatt megjelenő „Torontál“ tegnapi számában „A községi iskola és a városi tanács“ című fölhasználás azon pontjánál, mely azt mondja, hogy „ezen küszöbön álló államosítás megakadályozza a községi iskola fejlődését“, a tek. szerkesztőség csillag alatt azt a megjegyzést teszi, hogy erről nincs tudomása. Tájékoztató tehát kötelességemnek tartom fölhozni, hogy három év előtt az iskolaszék 2 új osztályt szervezett s a városi képviselőtestület a két új tanerő díjazását már meg is szavazta, tehát csak be kellett volna tölteni a két új állást, de sajnos, a pályázat kiírása előtt megindult a községi iskola államosítása iránti tárgyalás s erre való tekintettel a két új osztály felállítására elhalasztott, azon reményben, hogy majd az állam fogja az iskolát tovább fejleszteni. Az idén ismét 2 új osztályról van szó s megint a küszöbön álló államosításra való tekintettel nem akarja a városi tanács az osztályokat felállítani s a megfelelő tanerőket alkalmazni. Három év óta így megy ez mindig, tehát igazam van, midőn azt állítom, hogy „a küszöbön álló államosítás megakadályozta iskolánk fejlődését“. Már évek óta így megy ez, tehát már nagyon kivánatos, hogy

Elmentünk a lakására, felöltöttem a szegény gyávát fekete szalonruhájába s a kapu eljég elkísértem. Ott felbotorkált a lépcsőn s csengett.

Az ajtó felnyit, csinos szobakönyv dugta ki a fejét s udvariasan, alázatosan kérdezte, mit akar. Pár perc múlva bevezette.

Kényelmesen, gazdagon butorozott szalonba lépett, hol félsötétben egy öreg ur fogadta. Pista bemutatta magát neki. Az öreg ur banktanácsos volt. 5 leánynak, nagy leánynak szép leánynak boldog apja.

Főhívta az én barátomat, hogy adja elő, miben lehet segítségére. Pista elhebegte. Erre az öreg a vasszekrényhez lépett, Livett egy százast és markába nyomta ezen szóval:

— Egyelőre.

Együttal kezét nyújtotta, hogy: mehet.

Pista félig eszméletlenül jött le.

— Hát szép e a leány, komé? kérdeztem tele, de ő olyan zavarban volt, hogy csak a bankót mutogatta nagy bárgyún.

— Ejnye a kutyafáját a góbé fejednek, ne vesztid el az eszedet! Hiszen székely vagy! A székely embernek két esze van. Ha egyiket elveszti is, ott a másik.

A nemzeti önérzet felüdítette.

— Hát a Jézus érti azt a dolgot! — mondá. En leányt egy mákszemnyit se láttam. Egy öreg ur, bizonyosan az apja, fogadott.

Ahán! mondtam én, ezeknek sem káposztalé van fejükben egyvelő helyett!

Értem! Nem akarják a leánynak a blattját mutatni, míg a pénzt elnem költöd. Tudod mit Pista? Megerőltetjük magunkat. Ezután kétanyanyit dolgozunk s felannyit költünk mint eddig,

de a pénzhez nem nyulsz. Valahogy csak megsegít az isten, hiszen Atillától mai napig nem banktanácsosok voltak velünk, hanem Hadur, az erős isten, ki soha sem hagyta el maroknyi nemzetét! Veled is ott lesz! A Brassai Samuk sem cimerez kötésű könyvből tanultak. Jegyzeteket írunk mi is. A vizsgadíjat összehordjuk apránként. Meglátod Pista, meglátod! Jere, tegyük a százast takarékba.

Odatettük. Aztán egy szerény vendéglőben megebédeltünk. Volt itt is „Budapesti Hirlap“, hisz a nap a szegény helyeken is sűt. Kezdetünk az apróhirdetések között délutáni foglalkozást keresni. Ekkor Pista felkiált:

— Tyű az áldóját, ide nézz Béla! „Nemeslélek“ címre levelet vár a kisasszony poste restante.

— Annál jobb, mondtam — írjál, hátha kiismered.

S Pista ezután mindennap ott volt a főpostán, hol feladott, hol levelet várt. Akkoriban csak annyit mondott, hogy neki mindennap el kell mennie valahová.

En nem engedtem volna másképp, hogy oda annyit járjon. Hiszen máshol, közelebb feladhatja.

Amde az én gonosz Pistám nem azért ment személyesen, hanem azért, mert egy gyönyörű szőke leány is mindennap odajárt s az olyan mélyen, olyan epedve nézett az ő szemébe, hogy halálisan beleszeretett Pista.

Mikor rajtakaptam, csak annyit mondott; Béla, az Isten áldjon meg, hogy a pénzt el-tétetted. Most mi lenne velem, ha elköltöttem volna?

— Mi lenne! elvinnéd a tanácsos leányt! — mondtam mosolyogva.

— Nem, nem! Semmi áron! Ez a szőke leány az enyém kell legyen!

— Az még tőle is függ!

— Hisz oly epedve néz a szemembe! Béla! ha látnád!

— Jó, jó! te még mindig bizol a nők imádságos tekintetében. A legszerényebb nő is 77 szer gonoszabb a legrosszabb férfinál! Ezt jegyezd meg jól!

— Nem, ez nem lehet!

— Jó jó!

— Jere el, nézd meg!

Megnéztem.

— Pista! — mondtam neki — hisz ez egy haszontalan teremtes. Valami varróleány-féle Neked erről álmodnod sem szabad. Látod, neked az a bolond jó szived mindig bajt csinál. Látom, hogy elpuskázod a bankár leányával való szerencsédet.

— El, én is beismerem s azt mondom, hogy el. De mit tegyek! Belepusztulok, ha az az igénytelen leány az enyém nem lehet.

Haragosan váltam el tőle. Pedig odahaza én is elgondoltam, hogy egy ilyen ideális becsületes szívnek az a sorsa, hogy vakon utána menjen, a merre az érzés viszi, mert különben elpuszul.

Megengesztelődve indultam el hozzá, de a mint az ajtón kilépek, hát elém toppan, mint egy őrült. Visszahőkölve vezettem szegényt a szobámba.

Ott lefeküdt a diványra s sirögöcs vett erőt rajta.

Sokan nevetik az ilyen embereket, pedig nem nevetni, inkább tisztelni valók, kik ily nemes értelemben fogják fel az érzelmi dolgo-

az államosítást vagy nyélbe üssék már egyszer, vagy hagyják egészen abba, mert ez az örökös husa-vona csak az ügy kárára szolgál. Tisztelettel kérem a tájékoztató sorok felvételét, illetőleg közlését. Maradtam kiváló tisztelettel
Egy atya.

Megjegyzés nélkül nem hagyhatjuk a fentebbieket. Ha ugyanis az iskolaszék véleménye alapján a képviselőtestület kimondotta az osztályszaporítást, ami különben az illetékes helyről beszerezett információk szerint nem felel meg a valóságnak, úgy épen azok, akik most mindenáron szeretnék az osztály, illetve tantestület szaporítását keresztülvinni, nem engedték volna három évig annak az állítólagos képviselőtestületi határozatnak foganatosítását mellőztetni. Tény az, hogy 10 év előtt, mikor a városi iskoláknál a tanerők száma csak 13 volt, egy egy tanítóra átlagosan 67 növendék jutott s most, tíz év múlva, a 17 re szaporodott tanerők közül egyre átlag 63 növendék esik. Különben várjuk meg a hétfői közgyűlés döntését, amelynek prejudikálni egyáltalában nem akarunk. Szerk.

A lajosfalvi nyulak. Eddig a nyulakra fegyverrel vadásztak és nem igen vetemedett rá Nimiród hü követője, hogy nyulat lopjon, legföljebb, ha Fortuna istenasszony különös kegyetlensége folytán nem került csőre egyetlen sem, akkor a legvégső esetben, hogy a gunyolódást kikérülje, vett egyet. Lajosfalván — mint tudósítónk értesít — mások a viszonyok, ott éjjel vadásznak a nyulakra s nem fegyverrel, hanem tolvajlámpással. Az igaz, hogy csak házi nyulon esett meg az a szegény, hogy golyó helyett tolvajkéz ölte meg, de ez nem változtat a dolgon, hisz a nyul csak nyul s a vér nem válik vízzé. Hódosán Péter lajosfalvi váltóörnek lopták el tíz drb házinyulát ismeretlen tettesek a kamrából, miután lefeszítették a lakatot. A nyultolvajoknak nyoma veszett s nincs is reménye a károsult váltóörnek, hogy valaha még találkozzék szelid nyulaival.

Szédelgés — könyöradomány gyűjtéssel. Tudomásunkra jutott, hogy valaki a temesvári ev. ref. egyház nevében — templomépítésre — házal és adományokat gyűjt. Kérjük szépen mindazokat, a kiknél az illető megfordul, hogy haladéktalanul tartóztassák le, mert mi ilyen gyűjtésre senkinek semmiféle megbízást nem adunk. Temesvárott, 1901. jul. 20-án Szabolcska Mihály.

Pénzhamisítók szállítói. A törökbecsei pénzhamisítók már régen fogva vannak és benn ülnek a kóterben. Mint utolsó fázisát a mostanában már közönségessé és megszokottá vált eseménynek közöljük, hogy a nemes banda a gépet Hurvitz és trsa berlini cégtől, a festéket pedig Weisberger és Fehér budapesti cégtől szerezte be. Csúpnak csak azért emlíjük meg ezt, hogy a „törökbecsei utódoknak“ ne kerüljön fejtörésre a gép beszerzésének módja és helye. Az előzékeny berlini cég, akik bizalmasan hozzáfordulnak, még prospektust is bocsájt rendelkezésükre, sőt egy 100 koronás géphez használati utasítást is csatol, hogy miképen lehet élethű utánzatot készíteni. Azonban

ka. Az bizonyos, hogy nem volna jó, ha mindenki, vagy ha még a többség is ilyen volna, de ezen körülmény mellett is tény, hogy az ilyen emberek a szó teljes értelmében való emberek. Ezek a legnemesebb földi lakók, ezek a teremtés díszei.

Mikor valamennyire magához jött az én szegény Pistám, elzokogta baját:

— Odaléptem hozzá... megszólítottam: „Kisasszony... engedje meg... szabad kérnem?... ismerkedés lehetséges?...“ először némán nézett és csend volt körülünk, mint villámcsapás előtt... aztán szeme rettentest villant... az igénytelen „varróleány“ test kiegyenesedett és így szólt: „Uram! hogy merészel!“ s dühébe elfult a szava s én szédülve, lesujtva tántorogtam el a női testbe szállott hatalmas isten elől... itt... vagyok... most...“

Alig álltam a lábamon. Lerogytam mellé s homlokát simogatva töprengtem.

— Allj föl — szóltam hirtelen és erélyesen felállva. Végezzünk! Megyünk a bankárhoz. Vagy bemutatja leányát s akkor odajárva felejtessz, vagy visszaadjuk pénzt, beszűnteted leányával a levelezést és itt a vakáció, elutazunk haza, Székelyországba, itt hagyod a szép ideált. Mai okos emberek úgy tesznek. Gazdagon nőszülnek, de ideálját mindenik megtartja szívében. Neked is lesz egy oltárod, egy ideáloed... Elmentünk a banktanácsoshoz. Kérésünkre bejött a kisasszony is.

S a nagy ur leánya nem volt más, mint a varróleánynak nézett igénytelen, de hatalmas leány.

A többit képzelhetik. Az én Pistám boldog.
Balás Béla.

elvből nem ajánljuk est a éeget, mert nem szerencsések az ő gyártmányai, mindeniket a „végzet, a fatum“ működésében megakadályozza, bizonyosság rá a törökbecseiek esete. Lehet azonban, hogy a mai modern kor a jelzett cég gyártmányait is használhatóvá alakítja át s akkor több és biztosabb siker fogja koronázni vagy tiszforintosozni, a hozzáfordulókat.

Okirathamisító ügyvédjelölt. Napirenden van mostanában a sikkasztás, lopás és az Amerikába való utazás. De hogy ép azok vetemedjenek ilyen botrányos dologra, kik a mások igazát, jogait vannak hivatva megvédeni, az mégsem közönséges eset. Az ügyvédjelölti kar egyik „rokonszenves és tehetséges“ tagjára tette rá a büntető bíróság sujtóló kezét, amiért csalt, sikkasztott és okiratot hamisított. Dr. Schweiger Béla az a szerencsétlen ifjú ember, kit megdolgoztatlansága s gyöngye jelleme az erkölcsi romlás lejtőjére sodort. Nem volt ereje megküzdenni a bűnre csábító kísértettel, elbukott. Brooser Károly gazdag budai polgár megbizta, hogy Temesváron egy árverésen megvett birtokát adja bérbe. Az ügyvédjelölt azonban nem bérbe, hanem örök áron eladta és a pénzt elköltötte a tulajdonos akarata ellenére, tudtán kívül s az adásvévesi szerződésére ráhamisította a tulajdonos nevét. Most kiderült a csalás és Budapesten Bérczi kapitány letartóztatta dr. Sweiger Bélát, ki felebbezett a letartóztatás ellen.

TAVIRATOK.

XIII. Leo jubileuma.

Budapest, július 24. (A „Torontái“ eredeti távirata.) A jövő év elején lesz huszonöt éve annak, hogy XIII. Leo elfoglalta Szent Péter trónját. XIII. Leo pápaságának 25 éves jubileumát nagy ünnepelességekkel fogják megülni Rómában. Jövő évi április második felében pedig nagy zarándoklat készül az apostolok sírháza és a szent Atyához.

Az angol király esküje.

Budapest, július 24. (A „Torontái“ ered. távirata.) Londonból sürgönyzik: A felsőház mai ülésében elfogadta a koronázási eskü módosítására nézve tett javaslatot. Salisbury jelentette, hogy a szöveg ellen több helyről óvást emeltek; kívánatos tehát, hogy a sértő kifejezéseket töröljék az eskü szövegéből. Kentucky érseke szerint az ország nem tűrheti el egy idegen hatalmasság beavatkozását; a katolikusok pedig ennek a legtöbb idegen hatalomnak engedelmességet tartoznak. Nagyon is fontos tehát az uralkodó kijelentése, hogy nem tartozik a katolikus egyházzal.

Crispi betegsége.

Budapest, július 24. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Nápolyból sürgönyzik, hogy a volt olasz miniszterelnöknek Crispi Ferencnek betegsége oly aggasztó fordulatot vett, hogy felgyógyulása ki van zárva. A beteg államférfiu hogylétééről a királyt naponta többször sürgönyileg értesítik.

A bolgár metropolita meghalt.

Budapest, július 24. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Szófiából jelentik, hogy a keleti zürzavaros politikában sokat szerepelt Kelemen metropolita ma reggel meghalt.

Ellopott hozomány.

Budapest, július 24. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Filip Ede budapesti tanítótól, aki most nősült a vidéken, nejének 7400 koronát kitevő hozományát zsebéből a vasuton ellopták.

Letartóztatott ügyvéd.

Budapest, július 24. (A „Torontái“ ered. táv.) Győről sürgönyzik: Feichtinger Alajos dr. magyaróvári ügyvédet, aki ellen a győri kir. törvényszék köröző levelet adott ki, királyhidán letartóztatták s a magyaróvári kir. járásbírótság fogházába kísérték.

Szerencsétlenül járt munkások.

Budapest, július 24. (A „Torontái“ eredeti távirata.) A királyi palota most folyó építkezésénél a nagy kupola bádagozási munkálatai közt Kutner György, Reisenberger Samu

bádagosok a lajtorja kiskiklása következtében lezuhantak és súlyos sérüléseket szenvedtek. Beszálították őket a kórházba.

A tüdővész elleni kongresszus.

Budapest, július 24. (A „Torontái“ eredeti táv.) Londonból táviratozzák: A tüdővész elleni kongresszus mai tanácskozásain Lister tanár további tanulmányt óhajt arra nézve, vajjon a tuberkulózis átvihető-e a marhákra az emberekre. A hozzászólók közül többen az államhatalom által végzendő tanulmányozást kívánták.

A burok szabadságharca.

Budapest, július 24. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Pretóriából sürgönyzik: Shoper bur csapatvezér kommandója megállította, kifosztotta és fölgyújtotta a Fokvárosból érkező, fölszerelési tárgyakkal megrakott vonatot. Több kísérő angol katona elesett és igen sokan megsebesültek.

Kruitziger megtámadta Crabbe angol ezredes csapatát. Crabbe egész napon át harcolt a burok ellen, de végre mégis tetemes veszteséggel holtakban és sebesültekben, kénytelen volt visszavonulni.

Béke hírek.

Budapest, július 24. (A „Torontái“ ered. távirata.) Londonból jelentik: Hire jár, hogy a délafrikai béke érdekében tárgyalások folynak.

Budapesti gabonátözsde.

Budapest, 1901. július 24.

A készárutizlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilo	50 kilogr. ára		kilo	50 kilogr. ára		
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig	
Bánsági	6	76	7.50	7.60	80	0.—	0.—
Tiszavidéki	„	76	7.70	7.80	80	8.15	8.25
Pestvidéki	„	76	7.70	7.80	80	8.05	8.15
Bácskai	„	76	7.80	7.95	80	0.—	0.—

Rezs	uj	elsőrendű	kilo	70—72		
				6.80	7.—	
„	„	„	„	6.70	6.90	
Árpa	„	„	„	6.0—6.2	6.10	6.40
„	„	„	„	6.2—6.4	6.—	6.10
„	„	„	„	6.4—6.6	0.—	0.—
Zab	„	„	„	39—41	7.20	7.45
Tengeri	„	„	„	„	0.—	0.—
„	„	„	„	„	5.20	5.30

Határidő-úziel.

Budapest, július 24 (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett megfelelő volt a vételkedv is. Elkelt mintegy 25.000 mm. buza 5 fillérrel alacsonyabb áron, mint tegnap. A határidőtizletben déli záratkor a következő volt a hivatalos tőzsdei jegyzés:

Buza októberre	8.05—8.06
Roza	6.75—6.76
Zab	6.35—6.36
Tengeri júliusra	5.34—5.35
„ októberre	5.09—5.10
Repcse augusztusra	13.—13.05

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskekre, illetve Nagy-Becskekről.

Ervényes 1901. május hó 1-től.

Erkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról	: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Pancsováról	: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 6 óra 55 p.
Temesvárról	: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseczről	: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról	: este 7 óra 23 p.
Zombolyáról	: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről	: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolyára	: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára	: reggel 8 óra 30p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra	: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre	: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra	: reggel 8 óra 25 p.
Zombolyára	: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre	: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p.
Karlova—Nagy-Kikindára	: reggel 5 óra 58 p.

Ház-eladás.

A Váraljai-utcában 448-dik szám alatt levő, Szabó Zoltán tulajdonát képező ház és egy szérűskert, készpénzfizetés mellett azonnal eladó. Venni óhajtok zárt ajánlatokkal forduljanak Szabó Zoltánhoz. Lakik Ó-Becsén, Gombos Béla országos képviselőnél.

3011. tkvi szám 1901.

784-11

Árverési hirdetmény kivonata.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán a budapesti m. kir. keresk. és váltótörvényszéknek 135:91/1901. számú végzése alapján a kisbirtokosok országos földhitelintézete javára 600 frt kölcsöntőke után lejárt 126 kor. 06 fillér, 26—28 frt évi járadék hátralék összeg, ebből 42 kor. 02 fillér után 1899. május 20-tól, 42 kor. 02 fillér után 1899. november 20-tól, 42 kor. 02 fillér után 1900. évi május hó 20-tól járó 6% kamatok, 1 kor. 20 fill. bírság, 1 kor. 95 fill. vegyes hátralék, 26 kor. 60 fill. eddigi, 10 kor. 45 fill. jelenlegi s a még felmerülendő költség kielégítés végett Ilic Danica újvidéki lakos, mint a volt Milics-féle tomaseváci házközöségnek birtokutóda ellen a Tomasevác község határában fekvő és a tomaseváci 2260. sz. tkjvben foglalt II. dűlő 1. hrsz. 3 hold, III. dűlő 1. hrsz. 3 hold s IV. dűlő 1 hrsz. 3 hold, összesen 9 hold I. oszt. szántóra 2400 kor., V. dűlő 1. hrsz. 5 hold I. oszt. kaszálóra 1300 kor. becsárban az árverést elrendelte s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Tomasevác községében 1901. évi augusztus hó 21. é. d. e. 9 órakor fog a telekkönyvi hivatalban, mint Tomasevác községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a b. csár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is eladhatni fognak.
3. Az árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni. A bánatpénzül letett értékpapirokat tartozik a vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt az ingatlan becsárának 10%-át tevő készpénzzel kicserélni, minek elmulasztása a 10. pont jogkövetkezményeit vonja maga után. A bánatpénz lefizetésének kötelezettsége alól azonban a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete, ha az árverezők sorába akar lépni (az 1884. XXVI t. c. illetőleg az osztr. magy. bank jelzálog hitelosztálya alapszabályainak ezen törvényben becikkelyezett 11. § a f. pontja értelmében) felmentetik.

Kelt Perlaszon, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál, 1901. évi május hó 10. napján. Tóth. kir. aljbíró.

18522. szám 1901.

Magyar kir. államvasutak Üzletvezetőség Miskolc.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak miskolci üzletvezetősége az általa kezelt összes vonalain és állomásain az 1901. év szeptember hó 1-től 1902. év december 31-ig előforduló patkány, egér és egyéb kártékony férgek kiirtására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magyar kir. államvasutak miskolci üzletvezetőség vonalain patkányirtására 18522/901. számhoz“ felirással ellátott borítékba zárt és lepecsételt és a pályázati feltételek szerint kívánt okmányokkal felszerelt ajánlatok 1901. évi augusztus hó 10. napjának délelőtti 12 órájáig a magyar kir. államvasutak miskolci üzletvezetőség tkvári hivatalához kir. posta úján térti levény mellett nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 200, azaz kétszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség miskolci gyűjtőpénztárában 1901. évi

augusztus hó 9-ig déli 12 óráig letétbe helyezendő.

Értékpapírok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett négy napról nem régebb utolsó napi árfolyam szerint, de a névértékben felül semmi esetre sem fognak számíttatni. Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem fogadtnak el.

Ajánlattevők kötelesek ajánlatukban az alkalmazandó irtószereket és eszközöket világosan megnevezni és hogy minden egyes irtószerszerűes használhatósága az országos vegyészeti intézettől beszerzendő bizonyítvánnyal, az alkalmazandó irtóeszközök kipróbált használhatósága pedig hitelt érdemlő más eredeti bizonyítványokkal lesz igazolendő.

A pályázat tárgyát képező munkára vonatkozó feltételek a kötetendő szerződésben vannak részletesen felsorolva, mely a miskolci üzletvezetőség II. (pályafentartási és építési) osztályában a hivatalos órák alatt betekintheők, illetőleg megzemlélhetők, miért is az ajánlattevőkről feltételezzük, hogy a feltételeket ismerik és szokot magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A miskolci üzletvezetőség fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlat összegére szabadon választhasson és azzal a szerződést véglegesen megköttesse.

A bánatpénz fejében letett 200 korona készpénz vagy a fentiek szerint megállapított értékpapír az ajánlat el nem fogadása esetén az erről szóló értesítéssel egyidejűleg, de legkésőbb folyó 1901. év augusztus hó 30-ig a letétjegy visszaszolgáltatása ellenében kiadatik.

Az altogadott ajánlattevő bánatpénze a szerződés szerint mint biztosíték kezeletik.

Miskolc, 1901. július hó 13-án.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magyar királyi és osztrák cs. kir. szabadalom.

„Numerator“

Buzakeveréket megállapító készülék.

E készülék segítségével bármely buza százalék-szerű keveréktartalmát harminc másodperc alatt a legnagyobb pontossággal meg lehet állapítani.

Ára farabonkint teljes felszereléssel

10 korona.

Az összes budapesti, számos vidéki gabonakereskedő, malom nagyobb számban megrendelte és használja e készüléket.

Megrendelhető a főtálatálónál:

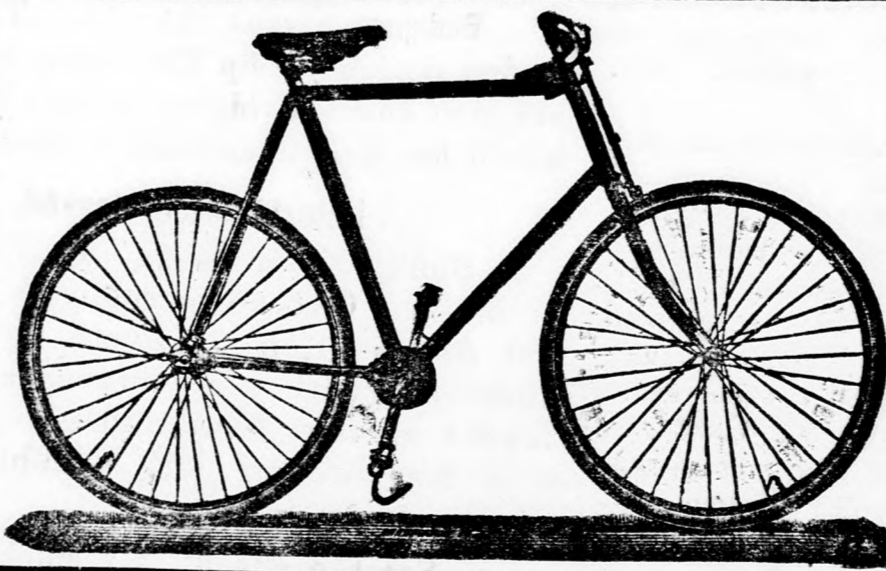
Engelsmann Lajos

gabonakereskedő 726-10.4

Nagybecskerek.

A jóból a legjobbat!

Kerékpár-kellékek mindig raktáron.

Javító műhely.

Novák J. C., Nagybecskerek.

Csak elsőrendű kerékpárokat tartok raktáron, melyek a világpiacon és szakemberek által legjobb minőségűeknek elismertettek, u. m.: „Waffenrad“, „Dürkopp“, „Helical-Premier“, „Noricum“ (lánc nélküli, kitűnő minőség).

(286 46.88)

Nagy elegáns lakás kiadó,

6 lakószoba, 2 cselédszoba, fürdőszoba, teljesen elkülönített nagy pince, padlás és minden igénynek megfelelő mellékhelyiségekkel f. évi november 1-től, tovább egy egész vagy több évre, alólírottnál.

A 6 szobából esetleg 2 szoba akár butorozva, akár butor nélkül el is különíthető, mely esetben csak 4 lakószoba bérelhető az összes felsorolt tartozékokkal.

Menczer Lipót,
melencei-utca 289/7.

495-x.21

81154. 1901. szám

Magy. kir. államvasutak

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1901. évi november hó 1-től 1904. évi december hó végéig terjedő időre évenként szükséges 1000 métermássa calcium carbid szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírt évi mennyiség csak megközelítő szükségletet képezvén, az igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy ezen mennyiségnél egy negyeddél többet vagy kevesebbet rendelhessen.

Az ivenként egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1901. évi augusztus hó 10. é. déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5%, a legkésőbb 1901. évi augusztus 9-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letendő.

Szállításra nézve mőrvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási feltételek.

A pályázatra, valamint a szállításra vonatkozó egyéb részletes módok, ugyisvén a minőségre vonatkozó feltételek az ajánlati felhívásban foglaltaknak, mely az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségeknek és a hazai ipar és kereskedelmi kamaráknál betekintheők.

Az ajánlati felhívás az ajánlatot tenni szándékozóknak a fent nevezett anyag és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánatra postán megküldetik.

Budapest, 1901. évi július hóban.

(3.8)

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Expeditori

állásba kerestetik egy intelligens fiatal kereskedősegéd.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.